

Títol_La tanca

Autor i director_Josep Pere Peyró

Intèrprets_Nwatchesok Amedé,

Adeline Flaun, Rosario Bejoli,

Marc Pociello, Montse Barcon,

Sònia Espinosa, Boris Pierrou, Pau de Nut

Estrena_Fira de Teatre de Tàrrrega

6 de setembre

Espectacle en gira properament.

Text: Gabriel Almazan

La tanca

Més que un conte

MIGRACIONES. Al seu muntatge anterior, *Les portes del cel*, en Josep Pere Peyró introduïa vint-i-quatre espectadors dins d'un contenidor de mercaderies. L'acció teatral, d'una intensitat difícil d'experimentar des d'una platea convencional, ha tingut una llarga vida, quatre anys donant voltes, i ha dut arreu d'Europa i fins al Marroc el dessassossec encapsulat que proposava. Un dessassossec, el de l'emigrant i el de l'immigrant, que hem pogut sentir darrerament a *La nit just abans dels boscos* (Koltès en versió de Rigola).

CONTE ORAL. Tot mantenint el "tema" i el "missatge", amb *La Tanca* hi ha un canvi de format i de registre important respecte a *Les portes del cel*. La Companyia La Invenció, amb el mestissatge com a mètode de treball, està formada en aquesta ocasió per actors catalans i camerunesos, que han fet plegats un "treball de camp" a Bafia, i ens ofereixen en un muntatge de plaça un conte planer i emotiu. Partint de les peces sociodidàctiques de Brecht, beu de la narrativa oral africana per explicar-nos la història de la jove i embarassada Naoemé, en el seu camí del poblet africà cap a la frontera i el "món ric". Una història on la protagonista i la seva mare es veuran negociant el preu del viatge amb la gent d'una multinacional de telecomunicacions, nous representants del colonialisme, en un seguit de situacions tragicòmiques.

DUALITATS. L'interès del muntatge rau, donada la senzillesa del relat i dels personatges, en el joc de dualitats que, com les diferències entre el "primer" i el "tercer" món, conformen la història de principi a fi. Així, els personatges de la Naoemé i de la seva mare (Adeline Flaun, Rosario Bejoli) actuen en tot moment amb una naturalitat, aproximadament pasoliniana, que tendeix a l'estatisme i el silenci a través de la contenció. Un "estar en escena" que allarga les pauses entre rèpliques i vol ser, o és en tot cas, digna i bella per transparent. Mentre que els seus interlocutors/opressors, representants del "món blanc" (Marc Pociello, Montse

Barcon, Sònia Espinosa), són extremadament eloqüents en les sobreactuacions que aclaparen les pobres dones, i rematen constantment amb cinisme i crueltat ("I jo què beuré, ara?" pregunta la mare a l'home que se li endú la cabra. "Fang, com tots", respon ell. O la sentència del venedor de mòbils en tancar un altre negoci abusiu: "La llibertat per escollir és l'essència del món modern"). La troballa d'aquestes interpretacions de contrastos, oposades fins i tot, pivota en el vertader punt fort de l'espectacle: les danses de la tribu Bantú del coreògraf i ballarí de Douala, Nwatchesok Amedé. El dia de l'estrena, al sorral del Reguer de la Fira de Tàrrrega, amb el cos pintat i tan àgil com enfurismat, convocava els esperits mentre aixecava una polseguera hipnotitzadora. La resposta als balls rituals la dona en Pau de Nut, al principi de cada escena i exercint de narrador en interludis musicals, amb els greus tremolosos del seu cello i les rimes cantades ("Sóc un ase africà/ porto quinze anys voltant/ aquesta puta sínia/ que em dona mala vida"). I així fins al darrer acte, quan la Naoemé mor a l'escala, a punt de creuar la tanca. Mentre el músic toca el *Rossinyol*, els tambors retronen i el ballarí dansa al voltant del cos, que roman allà com crucificat, en un dels molts moments emocionants de l'espectacle.

RECURSOS. Tal com vam gaudir, al Festival Temporada Alta de l'any passat, de la claredat, la simpatia i la humilitat del muntatge *Sizwe Banzi est mort*, que dirigit per Peter Brook recuperava el teatre de les *townships* sud-africanes i dels *griots*-narradors, així mateix aquesta petita peça de denúncia, viva i necessària, que de ben segur s'anirà polint i depurant amb el rodatge dels bolos, aposta per l'austeritat escenogràfica i l'atrezzo enginyós: al fons, els coves il·luminen amb fogueres els límits de l'escena, que sempre està en penombra; els animals són maniquís amb rodes i pissarres penjant ("Sóc una cabra"...); els mòbils són altaveus, i la noia "viatja", a peu o en barca, corrent frenèticament dins d'una roda giratòria enorme, com les de les gàbies de hamster.